

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1934 kl. 1 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, i anledning av väckt motion, I:270, om ordnande av en allmän folktandvård.

I en inom första kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 270, hava herrar Fritiof Gustafson och Bernhard Nilsson hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte på basis av verkställda utredningar för riksdagen framlägga förslag om ordnande av en allmän folktandvård till rimlig kostnad. *Motionen.*

Beträffande motivering får utskottet hänvisa till motionen.

Tandvårdens utomordentliga betydelse såväl för den enskilde som för samhället i dess helhet har hos oss under senare år vunnit allmänt beaktande. Beträffande gången av utvecklingen i detta avseende får utskottet hänvisa till den historik, som ingår i föreliggande betänkande angående ordnande av folktandvård (allmänlig tandvård), avgivet den 30 april 1928 av inom socialdepartementet tillkallade sakkunniga (Statens offentliga utredningar 1928: 17). *Historik.*

Förutom av nu nämnda sakkunniga har frågan om folktandvårdens ordnande upptagits av Statens sjukvårdskommitté, vilken jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 mars 1929 tillsatts för att inom socialdepartementet biträda med utredning rörande den slutna kroppssjukvården i riket. Rörande arbetet inom denna kommitté, som hittills icke avgivit sitt betänkande, meddelas emellertid i den till 1933 års riksdag avgivna berättelsen om vad sig i rikets styrelse tilldragit i förevarande hänseende, att kommitténs arbete redan under år 1932 fortskridit så långt, att den anbefallda utredningen rörande den slutna kroppssjukvården i det närmaste vore slutförd; som kommittén tidigare anmält för chefen för socialdepartementet hade kommittén för avsikt att framlägga särskilt betänkande rörande folktandvårdens organisation, i vilken del endast förberedande utredning medhunnits; tillika hade kommittén haft överläggningar med tandläkarutbildnings-sakkunniga. För fortgången av sjukvårdskommitténs arbete under sistförflutna året lämnas i den till årets riksdag avgivna berättelsen enahanda upplysningar.

Av vikt för folktandvårdens ordnande torde även det arbete ha varit, som utförts av ovanberörda, på grund av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 juli 1931 av chefen för ecklesiastikdepartementet tillkallade sakkunniga för utredning rörande det framtida ordnandet av tandläkarutbildningen i riket. Emellertid har Kungl. Maj:t genom beslut den 28 oktober 1932 förordnat, att sistnämnda utredningsuppdrag skulle från och med 1 november 1932 vila och därefter icke utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande återupptagas.

Folktandvårdsfrågans nuvarande läge framgår av det yttrande, som på framställning av utskottet den 7 dennes avgivits av Statens sjukvårdskommitté. Däri anföres bland annat:

»De statens sjukvårdskommitté givna direktiven inbegripa visserligen icke något direkt uppdrag åt kommittén att verkställa utredning rörande folktandvård, men i dem utsäges, att vid utredningen angående ordnande av den slutna kroppssjukvården i riket böra beaktas föreliggande eller under utarbetande varande förslag på hithörande områden, varvid närmast åsyftas — förutom visst annat spörsmål — frågan om ordnande av folktandvård. Kommittén har också under utredningsarbetets gång vid flera tillfällen till överläggning förehaft nämnda fråga. Förslag till tandvårdsdistriktsindelning för visst län har uppgjorts med anlitande av särskilda sakkunniga. Överläggning har ägt rum med 1931 års tandläkarutbildningssakkunniga, vilkas utredningsuppdrag numera är vilande. På grund av uppdrag av Kungl. Maj:t har statsrådet och chefen för socialdepartementet den 3 januari 1934 tillkallat ordföranden i Sveriges tandläkarförbund, tandläkaren H. A. B. Östman, att såsom sakkunnig deltaga i statens sjukvårdskommittés behandling av frågan om ordnande av folktandvården. Utredning i ämnet verkställes för närvarande av nämnda sakkunnige, samtidigt med att kommittén slutför sitt huvudsakliga utredningsarbete. Detta senare arbete beräknas bliva avslutat under nästkommande april månad, varefter kommittén har för avsikt att omedelbart verkställa den ytterligare utredning, som erfordras för avgivande av särbetänkande angående skol- och folktandvård. Det är för kommittén omöjligt att för närvarande närmare angiva den tidpunkt, då förenämnda särbetänkande kan framläggas, men betänkandet ifråga torde i varje fall medhinnas i sådan tid, att ur tidssynpunkt hinder icke behöver möta för att detsamma lägges till grund för proposition till 1935 års riksdag.»

Utskottet. Utskottet behjärtar behovet av folktandvårdens snara ordnande. Av det ovan sagda torde även framgå ej mindre att ett betydande utredningsarbete ägnats och alltjämt ägnas hithörande spörsmål, därvid jämväl av motionärerna berörda kostnadssynpunkter beaktats, utan

även att utredningen nu nått det stadium, att förslag härutinnan kan föreläggas riksdagen inom en så nära framtid, att en skrivelse i motionens syfte icke synes kunna påskynda detsamma.

Under åberopande härav får utskottet därför hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 mars 1934.

På utskottets vägnar:

O. A. NORDBORG.

Närvarande: herrar Nordborg, Berling, Forslund, Rydberg, John Björck, Jacob Hansson
Anton Pettersson och Holstenson.
